

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu

Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. W Banku Spółdzielczym w Przasnyszu funkcjonuje System Kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. Prawa bankowego, jest zapewnienie:
 - 1) Skuteczności i efektywności działania Banku;
 - 2) Zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
 - 3) Wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 4) Przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem.
2. System kontroli wewnętrznej Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:
 - 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r Prawo bankowe;
 - 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000r o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
 - 3) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach;
 - 4) Rekomendacji H wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego w 2017r., dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
 - 5) Wytycznych do sposobu wdrożenia Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej wydanej w kwietniu 2017r. w bankach będących uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, wydane przez SSOZ.
3. System Kontroli Wewnętrznej Banku dostosowany jest do struktury organizacyjnej oraz wielkości i profilu występującego ryzyka.

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe, na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:
 - 1) Funkcja kontroli;
 - 2) Komórka ds. zgodności;
 - 3) Departament kontroli BPS;
 - 4) Audyt wewnętrzny.
2. Funkcja kontroli – element systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli;
3. Komórka ds. zgodności – niezależny element systemu kontroli wewnętrznej; ma za zadanie identyfikację, ocenę oraz monitorowanie ryzyka braku zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi w działalności Banku jak również raportowanie w tym zakresie. Do zadań komórki należy również monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza dokonywania testowania pionowego w ramach funkcji kontrolnych powierzonych komórce ds. zgodności;

4. Departament kontroli BPS – wykonuje zlecone przez Bank kontrole instytucjonalne i ma za zadanie kontrolę i ocenę przestrzegania mechanizmów kontrolnych w obszarach zleconych do badania, zwłaszcza w zakresie testowania pionowego;
5. Audyt wewnętrzny – komórka usytuowana, na mocy przepisów prawa oraz zawartej przez Bank Spółdzielczy w Przasnyszu umowy przystąpienia do Systemu Ochrony w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Komórka audyty wewnętrzne ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Przasnyszu system kontroli wewnętrznej obejmuje dwa poziomy (linie) obrony wyodrębnione ze struktury Banku oraz trzeci poziome (linia) pełniący funkcję audytu wewnętrznego:

1. **I linia obrony** – kontrole realizowane w zakresie zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, wykonywane przez wszystkich pracowników nie będących na II linii obrony. Do I linii obrony zalicza się w szczególności:
 - Wiceprezesów Zarządu;
 - Kierowników Oddziałów, wraz z podległymi im pracownikami;
 - Kierownika Zespołu Produktów Bankowych i Marketingu, wraz z podległymi mu pracownikami;
 - Głównego Księgowego, wraz z podległymi pracownikami;
 - pracowników Zespołu organizacyjno – administracyjnego;
2. **II linia obrony** – kontrole realizowane przez specjalnie dedykowane do tego jednostki. Zadania II linii obrony wspierane są przez Departament Kontroli BPS realizujący na podstawie rocznego planu kontroli będącego następstwem zawartej umowy, kontrolę wewnętrzną instytucjonalną w Banku, oraz wykonujący niezależne monitorowanie przestrzegania kluczowych mechanizmów kontroli w formie testowania w związku z obowiązującą w banku matrycą funkcji kontroli, – którego zadaniem jest przeprowadzanie testowania pionowego przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności oraz przeprowadzanie testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych w obszarach, w których identyfikowany jest brak niezależnego testowania pionowego realizowanego przez inne komórki organizacyjne z II linii obrony. Roczny plan kontroli Departamentu Kontroli BPS jest przygotowywany przez Zarząd Banku w porozumieniu z komórką ds. zgodności i przedkładany Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia w terminie do końca IV kwartału roku poprzedzającego rok objęty planem kontroli. Zadania II linii obrony w Banku są realizowane przez:
 - Zarząd Banku;
 - Prezesa Zarządu;
 - Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz;
 - Komórkę ds. Monitoringu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych;
 - Komórkę ds. zgodności.
3. **III linia obrony** systemu kontroli wewnętrznej (audyt wewnętrzny), na mocy zapisów Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz Umowy SSOZ BPS jest wyłączony ze struktury Banku i realizowany wyłącznie przez SSOZ.

Mechanizmy kontrolne

W celu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej Bank Spółdzielczy w Przasnyszu projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.

1. Mechanizmy kontrolne w zależności od rodzaju mechanizmu spełniają rolę:
 - a) prewencyjną (tj. zapobiegający wystąpieniu błędu) – najbardziej wartościowe kontrole, gdyż zmierzają one do ograniczenia ryzyka przed jego zmaterializowaniem się;
 - b) detekcyjną (tj. wykrywający błąd) – jest to głównie weryfikacja zakończonych już transakcji, wybranych losowo (próbą) i ocena ich poprawności realizacji zgodnie z procedurą;
 - c) korekcyjną (tj. mechanizm kontrolny korygujący błędy w systemie informatycznym które automatycznie identyfikują i korygują błąd, np. powiązanie sekwencji – data urodzenia i pierwsze sześć cyfr nr PESEL).

2. Oprócz wymienionych powyżej w Banku można wyróżnić także mechanizmy kontrolne:
 - a) automatyczne (wbudowane w systemu informatyczne);
 - b) półautomatyczne;
 - c) manualne (obciążone najwyższym ryzykiem błędu).

Nadzór organów Banku nad systemem kontroli

1. Rola Zarządu w systemie kontroli wewnętrznej

Zadaniami Zarządu w ramach systemu kontroli wewnętrznej jest zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej poprzez:

1. zatwierdzenie matrycy funkcji kontroli, wraz z listą procesów istotnych powiązanych z celami ogólnymi systemu kontroli wewnętrznej, kluczowymi mechanizmami kontrolnymi oraz zdefiniowanymi zasadami niezależnego monitorowania;
2. przypisanie odpowiednich zadań związanych z zapewnieniem funkcjonowania matrycy funkcji kontroli;
3. zatwierdzenie zasad kategoryzacji błędów;
4. określenie zakresu działań jaki jest niezbędny w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej;
5. ustanowienie zasady raportowania o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania;
6. ustanowienie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;
7. raportowanie do Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż raz w roku, o sposobie wypełnianie swoich zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej;
8. regularne, nie rzadziej niż raz w roku, przeglądy wszystkich procesów w banku pod kątem ich istotności wraz z weryfikacją adekwatności matrycy funkcji kontroli.

2. Rola Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w systemie kontroli wewnętrznej

Zadaniami Rady Nadzorczej w ramach systemu kontroli wewnętrznej jest:

1. zatwierdzenie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;
2. coroczna ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu (linii);
3. coroczna ocena funkcji kontroli na podstawie informacji (raportów) otrzymywanych od Zarządu Banku.

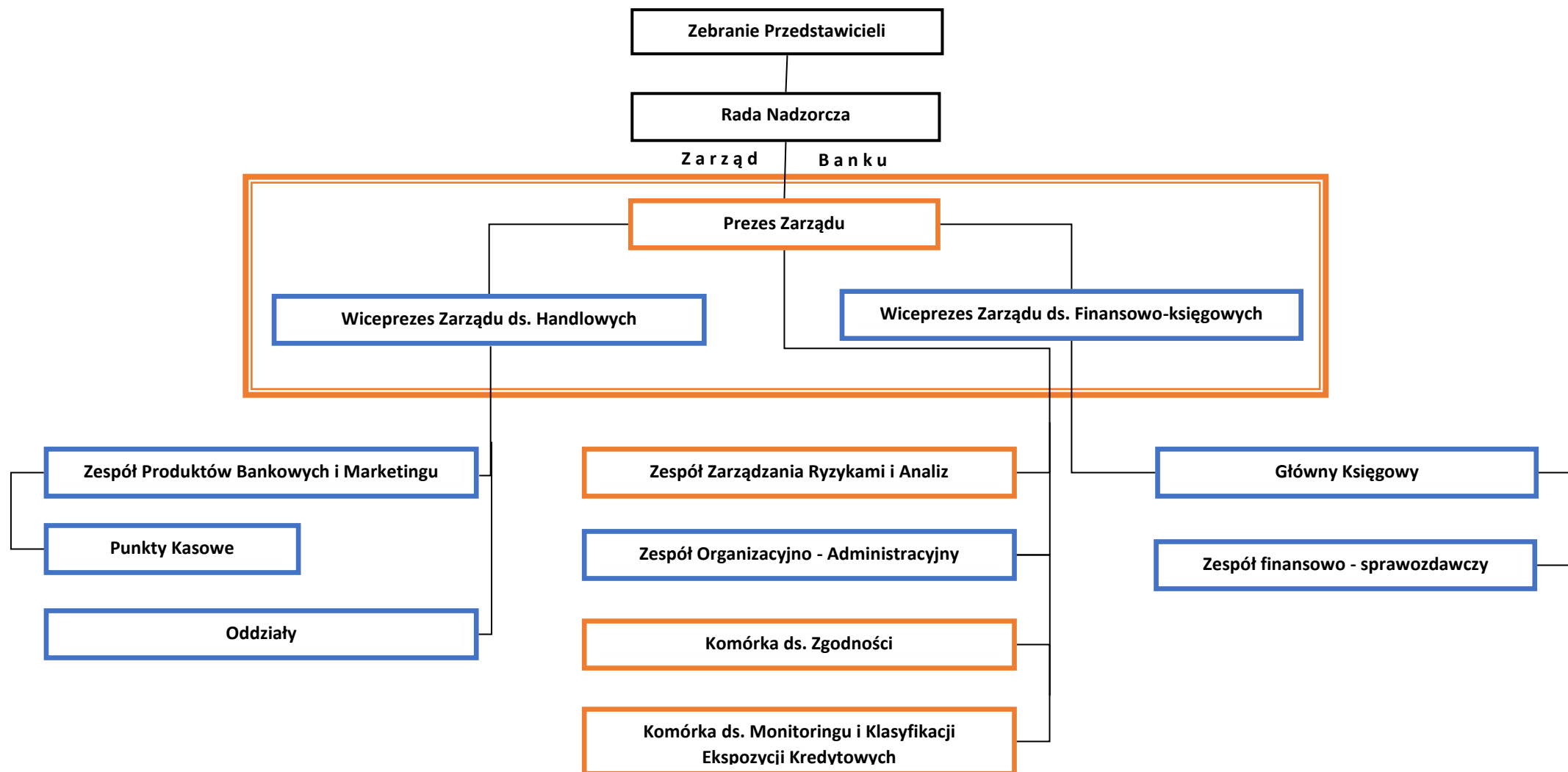
Ocena adekwatności i skuteczności trzeciego poziomu (linii) obrony, to jest audytu wewnętrznego jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony zgodnie z uregulowaniami Umowy Systemu Ochrony oraz powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Do podstawowych zadań Komitetu Audytu w systemie kontroli wewnętrznej należą:

1. bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej na zlecenie Rady Nadzorczej;
2. opiniowanie systemu kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na podstawie:
 - a) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących w tym zakresie,
 - b) kwartalnych raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności,
 - c) rocznych raportów z działalności Komórki ds. Zgodności.

**Zarząd Banku Spółdzielczego
w Przasnyszu**

Schemat Organizacyjny Banku Spółdzielczego w Przasnyszu w podziale na linie obrony

I linia obrony

II linia obrony